

SINAV KÂĞIDI

Öğrencinin Adı ve Soyadı : Numarası :

Dersin Kodu ve Adı : Milletlerarası Özel Hukuk	Tarih: 20 / 06 / 2025
Öğretim Elemanı : Dr. Öğr. Üyesi Fatih Serbest	
Sınav Türü : Ara Sınav ☐ Final Sınavı ☒ Bütünleme Sınavı ☐ Diğer: Kısa Sınav	
Değerlendirme Sonucu : Rakamla: Yazıyla:.....	

SINAV YÖNERGESİ

Sınav süresi 2 saattir. Her olay farklı puan değerindedir. Üzerinde not, sınava yönelik açıklama ve/veya bilgi bulunan materyaller hariç her türlü konvansiyon metninin kullanılması serbesttir. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sınav Yönergesi uygulama alanına sahiptir. Başarılar Dilerim.

OLAY 1 MİLLETLERARASI USUL HUKUKU (25 PUAN)

İstanbul’da bir apartmanda yaşayan emekli öğretmen Aylin Hanım, üst kat komşusu olan bir yabancı devletin konsolosluk çalışanı (Konsolos Yardımcısı S.A.) ile yaşadığı sorunlar nedeniyle bir hukuk mücadelesi başlatmak zorunda kalmıştır.

İddialara göre Konsolos Yardımcısı S.A., gece geç saatlerde yüksek sesle müzik dinleyerek apartman sakinlerini rahatsız etmekte, balkonundan zaman zaman çöp atmakta ve Aylin Hanım’a karşı küçük düşürücü ifadeler kullanmaktadır. Bu durum üzerine Aylin Hanım, manevi tazminat talebiyle S.A.’ya karşı İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi’nde dava açmıştır.

Ancak mahkeme, davalının diplomatik statüsünü göz önüne alarak dosyayı işlemiden kaldırmış, tebligatın yapılamayacağı ve yargı muafiyeti bulunduğu gerekçesiyle davayı reddetmiştir.

Aylin Hanım’ın avukatı ise, müvekkilinin şahsî haklarına doğrudan saldırı olduğunu, olayın tamamen özel hukuk ilişkisi niteliğinde olduğunu, bu nedenle diplomatik dokunulmazlık kuralının sınırlı uygulanması gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca, Konsolos Yardımcısı’nın özel yaşamındaki eylemlerinin devlet adına yapılmadığını ve görev bağlamında değerlendirilemeyeceğini ileri sürmektedir.

SORULAR

- 1) Yargı muafiyeti nedir? Bu olayda Konsolos Yardımcısı’nın eylemleri yargı muafiyeti kapsamında değerlendirilebilir mi? Gerekçenizle açıklayınız. (5 Puan)
- 2) Diplomatik temsilcilere karşı tebligat yapılması mümkün müdür? Bu olayda usulüne uygun bir tebligat yapılmış olsaydı dava devam edebilir miydi? (5 Puan)
- 3) Olayda yer alan davranışların diplomatik görev kapsamında mı yoksa özel faaliyetler kapsamında mı olduğunu belirleyiniz. Bu ayrım neden önemlidir? (5 Puan)
- 4) 5718 sayılı MÖHUK’un maddesi ile Sözleşmesi’nin maddesini birlikte değerlendirerek Konsolos Yardımcısı’nın diplomatik statüsünün bu davadaki etkisini tartışınız.(Sözleşme ismi ve madde numarası bilerek boş bırakılmıştır. (5 Puan)
- 5) Yargıtay’ın bu tür olaylarda verdiği kararlardan en az ikisini (örneğin **Yargıtay 6. HD. E.1984/3729, K.1984/5731, T. 8.5.1984** ve **Yargıtay 13. HD. E.2001/8947, K.2001/11405, T. 5.12.2001** sayılı kararlar) inceleyerek, bu olayda mahkeme kararının doğru olup olmadığını değerlendiriniz. (5 Puan)

SINAV KÂĞIDI

OLAY 2 VATANDAŞLIK HUKUKU (35 PUAN)

İngiltere vatandaşı Bay (İ), yaklaşık 7 yıl önce Fransa’da evlendiği Fransız vatandaşı Bayan (F) ile birlikte yaşamaktadır. Bu evlilikten (C) isimli bir çocukları vardır. Bay (İ), 2020 yılında Türkiye’ye yaptığı kısa süreli bir seyahatte Türk vatandaşlığını kazanmak istemiş, bu kapsamda kendisinin küresel düzeyde faaliyet gösteren bir yatırımcı olduğunu ve Türkiye’de milyonlarca dolar değerinde doğrudan yatırım yapacağına dair belgeler sunmuştur. Belgeler arasında Türk bankalarında yüksek meblağlı teminat hesapları ve İstanbul’da kurulacağı iddia edilen bir teknoloji şirketine ilişkin yatırım projeksiyonları da yer almaktadır.

Başvuru tarihinden yaklaşık bir yıl sonra, 2021’de, **Cumhurbaşkanı kararıyla** Bay (İ)’nin Türk vatandaşlığını kazanmasına karar verilmiş ve karar Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Karar sonrasında, Bay (İ), eşi (F) Türk vatandaşı olmamasına rağmen çocuğu (C) için **babasına bağlı olarak Türk vatandaşlığı talebinde bulunmuş**, bu başvuru da **Bayan (F)’nin yazılı muvafakati** ile kabul edilmiştir.

2024 yılı başında, yapılan bir ihbar üzerine başlatılan idari inceleme sonucunda Bay (İ)’nin sunduğu yatırım belgelerinin büyük ölçüde sahte olduğu, banka dekontlarının gerçeği yansıtmadığı ve Türkiye’de hiçbir gerçek yatırım yapılmadığı ortaya çıkmıştır. İçişleri Bakanlığı, **TVK m.31’e** dayanarak Bay (İ)’nin vatandaşlığını **resen iptal etmiş**, ilgili işlem aynı tarihte nüfus müdürlüğüne de tebliğ edilmiştir.

Bay (İ) bu kararı, “yetki ve usul hatası”, “yerindelik denetimi” ve “vatandaşlığın kazanılması kararının kesin nitelik taşıdığı” gerekçeleriyle yargıya taşımıştır. Bu süreçte (C)’nin Türk vatandaşlığına bağlı belgeleri (pasaport, T.C. kimliği vs.) de geçersiz kılınmıştır.

SINAV SORULARI (Toplam 35 Puan)

1. Bay (İ)’nin Türk vatandaşlığını hangi yolla kazandığını açıklayınız. Bu kazanım şeklinin koşulları ve yetki düzenlemesini değerlendiriniz. Bay (İ)’nin sunduğu belgelerin içeriği bu kapsamda neden önemlidir? (7 puan)
2. Bay (İ)’nin Türk vatandaşlığını kazanması sonucunda çocuğu (C)’nin de vatandaşlık kazanması mümkündür. Ancak (C)’nin vatandaşlığının dayanağını ve hangi şartlara tabi olduğunu açıklayınız. Bu durumda (F)’nin muvafakatinin hukuki işlevini irdileyiniz. (7 puan)
3. Vatandaşlık iptali işlemini gerçekleştiren makam açısından hukuki tartışma yapınız. Bay (İ), iptalin **usul ve yetki bakımından sakat olduğunu** iddia etmektedir. Bu iddiayı **yetki devri, Cumhurbaşkanlığı kararı, idari işlem türleri ve iptal işleminin niteliği** açısından analiz ediniz. (7 puan)
4. İptal kararının (C)’nin vatandaşlığına etkisi nedir? (C)’nin vatandaşlığının korunup korunamayacağını, **bağımsız ve bağlı vatandaşlık kazanımı** ayrımı çerçevesinde gerekçelendirerek açıklayınız. (7 puan)
5. Bu olayda Bay (İ) eğer doğumla **KKTC vatandaşı** olsaydı, Türk vatandaşlığını daha farklı bir yolla mı kazanabilirdi? **TVK m.42** bağlamında “doğumla” mı “sonradan” mı KKTC vatandaşı olduğu ayrımını esas alarak, farklı senaryoların nasıl sonuçlar doğuracağını değerlendiriniz. (7 puan)

SINAV KÂĞIDI

OLAY 3 YABANCILAR HUKUKU (42 PUAN)

Suriye’de Mart 2011’de başlayan iç savaş nedeniyle Halep’teki evini terk eden Suriyeli (S), 2015 yılında ailesiyle birlikte Türkiye’ye yasa dışı yollarla giriş yapmış, Öncüpınar sınır kapısından yakalanarak Kilis Geri Gönderme Merkezi’ne sevk edilmiştir. Başvurusu üzerine, kendisinin savaş mağduru olduğunu, evinin bombalandığını, erkek kardeşinin Esad rejimince işkenceyle öldürüldüğünü, kendisine de baskı uygulandığını belirtmiştir. Türkiye’de kalmak istediğini söylemiş, BM nezdinde mülteci başvurusu yapmak istemiştir.

(S)’nin eşi kısa süre sonra yaşamını yitirmiştir. Söz konusu dönemde Kilis’te keçi besiciliği yapan yerel bir Türk vatandaşı (T) ile tanışan (S)’nin ablası (A), (T) ile evlenmeye karar verir. Ancak (A) da Suriyelidir ve geçici koruma altındadır. (S) ise Kilis’te kalmak ve çalışmak için başvuruda bulunmak ister.

SORULAR:

1. (S)’nin dosyasında yer alan bilgiler ışığında, (S)’nin **uluslararası koruma, şartlı mültecilik veya ikincil koruma** statülerinden hangisine girmesi mümkün olabilir? Hangi statüye neden uygun olamayabilir? (YUKK m.61-62-63 ışığında yorumlayınız.) (7 Puan)
2. (S) ve ailesi Türkiye’ye bireysel değil, **kitlesel göç kapsamında** geldiklerinden, (S)’nin **geçici koruma statüsü** ile hakları ne olacaktır? Bu statü (S)’ye **ikamet, vatandaşlık başvurusu veya aile birleşimi gibi haklar verir mi?** Gerekçeli yanıtlayınız. (7 Puan)
3. (S) hakkında ilk aşamada **idari gözetim** uygulanması ve devamında **sınır dışı edilmesi** hukuken mümkün müdür? 6458 sayılı Kanun m.57, 4. madde “geri gönderme yasağı” ve Anayasa Mahkemesi kararları ışığında değerlendirme yapınız. (7 Puan)
4. (S), Kilis’te keçi besiciliği yapmak isteyen bir geçici koruma sahibi olarak **çalışma hakkına** sahip midir? Hangi şartları sağlamalıdır? “Çalışma izni” alma süreci ve muafiyet halleri bakımından somut olayla bağlantı kurarak anlatınız. (Yön. m.29-5, Yön. m.5/4) (7 Puan)
5. (S), Türkiye’de 5 yıl çalıştıktan sonra **genel yolla Türk vatandaşlığına** başvurabilir mi? Geçici koruma statüsü, başvuru sürecinde nasıl bir engel oluşturur? (YUKK m.25, Yön. m.25) (7 Puan)
6. (A) ile (T)’nin **evlenebilmesi için** Türk hukuku bakımından hangi **idari ve hukuki işlemler** gerekir? Geçici koruma altındaki bir yabancının Türk vatandaşı ile evlenmesi için gereken belgeler nelerdir? Evlenme ehliyet belgesi hangi makamca düzenlenir? MÖHUK m.13 ve Evlenme Yönetmeliği m.7-13’e göre açıklayınız. (7 Puan)

Notlar:

- Öğrencilerden sadece kanun maddelerini aktarması değil, **olayın özelliklerini maddelerle ilişkilendirerek** değerlendirmesi beklenir.
- Öğrenciler, **idari uygulamalarla normatif hükümler** arasındaki farkları analiz etmeli, gerektiğinde **anayasal ve uluslararası normlara atıf** yapmalıdır.
- Ekstra puan, ilgili Anayasa Mahkemesi kararlarına ve Yargı içtihatlarına atıf yapılması hâlinde verilebilir.

SINAV KÂĞIDI

CEVAP ANAHTARI:

OLAY 1 MİLLETLERARASI USUL HUKUKU (25 PUAN)

1. Yargı muafiyeti nedir? Bu olayda Konsolos Yardımcısı'nın eylemleri yargı muafiyeti kapsamında değerlendirilebilir mi?

- **Tanım:** Yargı muafiyeti, bir devletin veya temsilcisinin başka bir devletin mahkemelerinde yargılanamamasına ilişkin kurumsal bir dokunulmazlıktır. Devletler arası egemenlik eşitliği ilkesine dayanır.
- **Olay bağlamında:** Konsolos Yardımcısı S.A.'nın komşuya karşı özel hayattaki davranışları (gürültü, hakaret vs.) kamusal görevle ilişkili değildir.
- **Hukuki değerlendirme:** 5718 sayılı MÖHUK m.49/1'e göre "özel hukuk ilişkilerinden doğan hukuki uyuşmazlıklarda yargı muafiyeti tanınmaz." Bu olayda da özel ilişkiler söz konusu olduğundan **yargı muafiyeti uygulanmaz.**

2. Diplomatik temsilcilere karşı tebligat yapılması mümkün müdür? Bu olayda usulüne uygun bir tebligat yapılmış olsaydı dava devam edebilir miydi?

- **Hukuki dayanak:** 5718 sayılı MÖHUK m.49/2: "Bu gibi uyuşmazlıklarda yabancı devletin diplomatik temsilcilerine tebligat yapılabilir."
- **İçtihat desteği:** Yargıtay 13. HD E.1989/3896 sayılı kararda, kira sözleşmesinden doğan alacak için konsolosluğa tebligatın mümkün olduğu belirtilmiştir.
- **Uygulama:** Tebligat usulüne uygun şekilde yapılsaydı, dava **esasına girilerek** görülmeliydi. Reddetme gerekçesi hatalıdır.

3. Eylemler görev kapsamında mı, özel faaliyetler kapsamında mı? Bu ayrım neden önemlidir?

- **Eylem niteliği:** Gürültü, hakaret, çöp atma gibi davranışlar özel yaşama aittir; resmi bir görevi icra etmemektedir.
- **Önemi:** 1961 Viyana Sözleşmesi m.31 gereği yalnızca görevle bağlantılı fiiller muafiyet kapsamındadır. 1963 Viyana Konsolosluk Sözleşmesi m.43: Konsolosluk görevlileri yalnızca resmî görevlerinden doğan eylem ve işlemler bakımından yargı bağımsızlığına sahiptir. Özel hayatlarında yaptıkları işlemler veya özel hukuk ilişkileri için bağımsızlıkları yoktur.
- **İçtihat:** Yarg. 6. HD E.1984/3729 – Diplomatik temsilcinin konut ihtiyacına ilişkin kira sözleşmesinden kaynaklanan dava özel hukuk ilişkisi sayılmış ve muafiyet uygulanmamıştır.

4. MÖHUK m.49 ve Viyana Sözleşmesi m.31 kapsamında Konsolos Yardımcısı'nın statüsünün etkisini açıklayınız.

- **MÖHUK m.49/1:** Yabancı devlete özel hukuk uyuşmazlıklarında yargı muafiyeti tanınmaz.
- **Viyana Sözleşmesi m.31:** Diplomatik ajanlar görevle ilgili olmayan özel işlemlerinden dolayı bağımsızlıktan yararlanamaz. 1963 Viyana Konsolosluk Sözleşmesi m.43: Konsolosluk görevlileri yalnızca resmî görevlerinden doğan eylem ve işlemler bakımından yargı bağımsızlığına sahiptir. Özel hayatlarında yaptıkları işlemler veya özel hukuk ilişkileri için bağımsızlıkları yoktur.
- **Değerlendirme:** Konsolos Yardımcısı'nın eylemleri resmi görev kapsamında değildir. Dolayısıyla hem ulusal hem uluslararası hukuka göre **yargılanabilirlik mümkündür.**
- Olaydaki kişi konsolos yardımcısı olduğundan, 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi esas alınmalıdır. Ancak bağımsızlık kapsamı açısından her iki sözleşme paralel sonuçlar doğurduğundan, 1961 tarihli sözleşmeye yapılan atıf esaslı bir hata oluşturmaz. 1963 tarihli sözleşmeye açıkça atıf yapan öğrenciler ayrıca takdir edilmelidir."

SINAV KÂĞIDI

5. Yargıtay'ın benzer içtihatlarını inceleyerek, mahkemenin kararını değerlendirin.

- **Yargıtay 13. HD E.2001/8947:** Özel hukuk sözleşmesine dayalı ilaç alacağı davasında büyükelçilik savunması reddedilmiş, muafiyet uygulanmamıştır.
- **Yargıtay 6. HD E.1984/3729:** Kiraya ilişkin uyuşmazlıkta görevle ilgisi olmayan diplomatik temsilcinin muafiyetten faydalanamayacağı belirtilmiştir.
- **Uygulama:** Olayımızda da özel hukuk ilişkisi söz konusudur. Mahkemenin yargı muafiyeti gerekçesiyle davayı reddetmesi **hukuka aykırıdır**.

Notlandırma Önerisi:

Her soru 5 puan üzerinden değerlendirilmeli. Cevaplarda şu hususlar aranmalıdır:

- 5718 sayılı MÖHUK m.49'a açık atıf yapılması
- 1961 Viyana Sözleşmesi m.31 ve 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi m. 43'e açıkça atıf yapılması
- Yargıtay içtihatlarının kullanılması
- Olayın görev/özel faaliyet ayrımı üzerinden analiz edilmesi

Genel Değerlendirme Kriterleri (Toplam 25 Puan)

Kriter	Açıklama	Puan Ağırlığı
1. Pozitif hukuk bilgisi (kanunlara doğru atıf)	5718 sayılı MÖHUK m.49, 1961 Viyana Sözleşmesi m.31 ve 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi m. 43'den doğru şekilde yararlanma	6 puan
2. İçtihat analizi ve Yargıtay kararlarının doğru kullanımı	En az iki Yargıtay kararına doğru ve yerinde atıf yapılması	5 puan
3. Olay analizinde görev/özel faaliyet ayrımını doğru yapabilme	Diplomatik eylemin görevle mi yoksa özel yaşamla mı ilgili olduğunu doğru değerlendirme	4 puan
4. Hukuki muhakeme ve yorumlama	Öğrencinin hukuk normlarını somut olaya uygulayarak ulaştığı çıkarımların mantıklı ve tutarlı olması	6 puan
5. Usul bilgisi (tebligat ve dava prosedürü yönünden bilgi düzeyi)	Tebliğat ve dava açılabilirlik koşullarının hukuki değerlendirmesini yapabilme yetisi	4 puan

SINAV KÂĞIDI

Soru Bazlı Puanlama Tablosu

Soru No	Soru Başlığı	Beklenen Yanıt Unsurları	Puan
Soru 1	Yargı muafiyeti nedir, olayda uygulanır mı?	MÖHUK m.49/1'e atıf; özel hukuk ilişkilerinde yargı muafiyetinin uygulanmayacağı; olayın özel eylem niteliği taşıdığına dair açıklama	5
Soru 2	Diplomatik temsilciye tebligat yapılabilir mi?	MÖHUK m.49/2'ye açık atıf; usule uygun tebligat yapılabilseydi davanın görülebileceği; en az bir Yargıtay kararıyla destekleme (örn. Yarg. 13. HD 1989/3896)	5
Soru 3	Eylemler görev mi özel faaliyet mi?	Görevle ilgisi olmadığı, özel davranışlar olduğu; 1961 Viyana Sözleşmesi m.31 ve 1961 Viyana Sözleşmesi m.31 ve 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi m. 43 kapsamında değerlendirildiği; örnek içtihatlarla desteklenmesi (örn. Yarg. 6. HD 1984/3729)	5
Soru 4	MÖHUK ve Viyana Sözleşmesi değerlendirmesi	MÖHUK m.49, 1961 Viyana Sözleşmesi m.31 ve 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi m. 43'in karşılaştırmalı yorumu; muafiyetin dar yorumu; diplomatik görevin dışındaki eylemlerde uygulanmaması	5
Soru 5	Yargıtay kararları ışığında mahkeme kararını değerlendirme	En az iki Yargıtay kararıyla karşılaştırma; mahkeme kararının yanlışlığı veya doğruluğuna ilişkin gerekçeli hukuki değerlendirme yapılması	5

Uygulama Önerisi:

- **Tam Puan (25/25):** Kanun atıfları eksiksiz, olay analizleri yerinde, en az iki içtihat kullanılmış ve tüm sorular mantıklı şekilde yanıtlanmış.
- **20–24 puan:** Küçük eksikliklere rağmen genel olarak doğru analiz yapılmış, temel kavramlara hâkim.
- **15–19 puan:** Kavramlar biliniyor ancak içtihatlar eksik veya analiz zayıf.
- **10–14 puan:** Bilgiler yüzeysel; sadece tanımsal düzeyde kalınmış.
- **0–9 puan:** Temel kavramlarda ciddi hata veya soruları anlamamaya dayalı cevaplar.

OLAY 2 VATANDAŞLIK HUKUKU (35 PUAN)

1. Bay (İ)'nin vatandaşlığı hangi yolla kazandığı, koşullar ve belgelerin önemi (7 puan)

- Bay (İ), **5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu m.12/a** uyarınca **istisnai yoldan**, yani **Cumhurbaşkanı kararıyla** vatandaşlık kazanmıştır.
- Bu maddeye göre, Türkiye'ye bilimsel, ekonomik, teknolojik, kültürel veya sportif katkı sunacak kişiler, ilgili bakanlıkların gerekçeli teklifi üzerine **ikamet şartı aranmaksızın** vatandaşlığa alınabilir.
- **Sunulan belgelerin (yatırım, sermaye, şirket projeleri)** bu istisnai yoldaki başvurunun temelidir. Bu belgelerin doğruluğu, başvurunun esası olduğundan, **gerçeğe aykırılık durumunda vatandaşlık kazanımı geçersiz sayılabilir.**
- Bu nedenle Bay (İ)'nin gerçeğe aykırı beyanı ve sahte belgeleri vatandaşlık kazanımının maddi dayanağını ortadan kaldırmıştır.

SINAV KÂĞIDI

2. (C)'nin vatandaşlığı, dayanağı ve muvafakatin işlevi (7puan)

- TVK m.20'ye göre, yetkili makam kararıyla vatandaşlık kazanan bireyin çocukları, velayet kendisindeyse ve diğer eşin muvafakati varsa, Türk vatandaşlığını kazanabilir.
- Olayda Bay (İ) çocuğun velayetine sahiptir ve Bayan (F) yazılı muvafakat vermiştir. Bu nedenle (C), babaya bağlı olarak vatandaşlığı kazanmıştır.
- **Muvafakat**, idarenin doğrudan karar verebilmesi için **ön koşuldur**; çocuk kendi başına başvuramaz.
- (C)'nin vatandaşlığı **bağımlı (tali/bağlı) bir kazanımdır**, yani babanın statüsüne bağlı olarak geçerlidir.

3. İptal işlemini yapan makam, yetki-usul tartışması (7puan)

- TVK m.31'e göre, **yalan beyana dayalı vatandaşlık iptal edilir**. Ancak bu maddenin uygulanması için vatandaşlık **yetkili makam kararıyla kazanılmış olmalıdır**.
- Olayda vatandaşlık **Cumhurbaşkanı kararıyla** verilmiştir. Bu nedenle, **iptal işleminin de Cumhurbaşkanı tarafından yapılması gerekir**.
- **İçişleri Bakanlığı tarafından tek başına yapılan iptal işlemi yetki bakımından sakattır**.
- Ayrıca bu işlem **kurucu nitelikte değil, kaldırıcı (iptal) nitelikte bir idari işlemdir**, ve bu tür işlemlerde yetki kanunda açıkça belirlenmişse **devredilemez**.

4. İptalin (C)'nin vatandaşlığına etkisi (7 puan)

- TVK m.32'ye göre, **iptal kararı yalnızca ileriye etkili (ex nunc) sonuç doğurur**, ama vatandaşlığı **bağlı olarak kazanmış eş ve çocuklara da uygulanır**.
- (C), babasına bağlı olarak vatandaşlık kazandığı için, **Bay (İ)'nin vatandaşlığı geçersiz kılınırsa (C) de vatandaşlığını kaybeder**.
- Ancak (C) için bağımsız bir vatandaşlık kazanımı (örneğin doğumla Türkiye'de kazanım) söz konusu olsaydı durum farklı olurdu.
- Ayrıca (C) reşit olmuş olsaydı, vatandaşlığını koruyabilirdi (TVK m.20/son cümle).

5. KKTC vatandaşı olsaydı ne olurdu? (TVK m.42) (7 puan)

- TVK m.42'ye göre, **doğumla KKTC vatandaşı olanlar**, yalnızca yazılı beyanda bulunarak Türk vatandaşlığı kazanabilirler (kolaylaştırılmış geçiş).
- Eğer Bay (İ), **sonradan KKTC vatandaşı olduysa**, bu durumda TVK m.11 kapsamında **genel yoldan vatandaşlık başvurusu** yapması gerekirdi.
- Dolayısıyla doğumla KKTC vatandaşı olsaydı, **yatırım gibi sahte belgeler sunmasına gerek kalmadan**, doğrudan yazılı beyanla vatandaşlık edinebilirdi.
- Bu fark, **doğumla – sonradan vatandaşlık ayrımı** açısından belirleyicidir.

GENEL DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ (% Dağılımı Korunmuştur)

Değerlendirme Kriteri	Açıklama	Ağırlık (%)	Puan (35 üzerinden)
Kanun Bilgisi	İlgili TVK maddelerinin doğru belirtilmesi ve yerinde kullanılması	%25	8.75 (~9)
Normatif Yorumlama Yeteneği	Kanunun olayla nasıl örtüştüğünün gerekçelendirilmesi	%25	8.75 (~9)

SINAV KÂĞIDI

Değerlendirme Kriteri	Açıklama	Ağırlık (%)	Puan (35 üzerinden)
Analitik ve Sistemantik Yaklaşım	Bağıntı kurma, sonuç çıkarma, karşılaştırmalı değerlendirme	%25	8.75 (~9)
Dil ve İfade Netliği	Açık, anlaşılır, teknik ve sınav düzeyine uygun bir hukuki anlatım	%15	5.25 (~5)
Yaratıcı Düşünce ve Alternatif Çözümleme	Farklı senaryoların tartışılması (KKTC örneği, iptal sonrası sonuçlar vb.)	%10	3.5 (~3)
TOPLAM			35

SORU BAZLI PUANLAMA TABLOSU (35 üzerinden)

Soru 1: Vatandaşlık kazanma yolu ve belgelerin önemi (7 puan)

Alt Kriter	Puan
TVK m.12'ye atıf ve istisnai yol tanımı	3
Yetkili makamın Cumhurbaşkanı olduğunun belirtilmesi	1.5
Belgelerin doğruluğunun önemine değinilmesi	2.5

Soru 2: (C)'nin vatandaşlığı ve muvafakat analizi (7 puan)

Alt Kriter	Puan
TVK m.20'nin doğru tanımı	3
Muvafakatin hukuki işlevinin açıklanması	2
Vatandaşlık kazanımının bağlı (tali) nitelikte olduğunun belirtilmesi	2

Soru 3: İptal işlemi, yetki-usul ayrımı, işlem türü (7 puan)

Alt Kriter	Puan
TVK m.31'in şartlarının açıklanması	2.5
Cumhurbaşkanının iptal yetkisi olduğunun belirtilmesi	3
İdari işlemin türü ve yetki devri tartışması	1.5

Soru 4: İptalin çocuğa etkisi (7 puan)

Alt Kriter	Puan
TVK m.32 çerçevesinde iptal kararının ileriye etkili olduğunun belirtilmesi	2.5
Bağlı vatandaşlık sonucu vatandaşlığın kaybedileceği	3
Alternatif değerlendirme (bağımsız kazanım, reşitlik, yerleşiklik)	1.5

Soru 5: KKTC vatandaşlığı senaryosu (7 puan)

SINAV KÂĞIDI

Alt Kriter	Puan
TVK m.42'ye doğru atıf ve doğumla kazanım ayrımı	3
Sonradan kazanım halinde genel yola tabi olunacağı tespiti	2
Sahte belge gereksiniminin ortadan kalktığıнын belirtilmesi	2

OLAY 3 YABANCILAR HUKUKU (42 PUAN)

1. (S)'nin Uluslararası Koruma Statüsü (7 puan)

- Türkiye'nin 1951 Cenevre Sözleşmesi'ne koyduğu **coğrafi sınırlama** nedeniyle mültecilik statüsü verilemez (YUKK m.61).
- Ancak, Suriye'den gelen biri olarak **şartlı mültecilik** (YUKK m.62) veya **ikincil koruma** (YUKK m.63) kapsamına girebilir.
- Zulüm, ölüm riski, savaş ortamı nedeniyle ikincil koruma ihtimali daha yüksektir.
- Yine de kitlesel göç kapsamında değerlendirildiği için muhtemel statü: **Geçici Koruma** (YUKK m.91, GK Yön. m.10).

2. (S)'nin Türk Yabancılar Hukuku Kapsamındaki Statüsü ve Hakları (7 puan)

- Geçici koruma statüsü (YUKK m.91, GK Yön. m.25) kişiye **Türkiye'de yasal kalma ve temel sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı** verir.
- Ancak bu statü **ikamet izni yerine geçmez** ve **vatandaşlık, aile birleşimi, sürekli oturma hakkı** tanımaz (GK Yön. m.29/5).
- S, kayıtlı olduğu ilde yaşamak zorundadır ve seyahat kısıtlamaları vardır (Yön. m.33).

3. (S) hakkında İdari Gözetim Kararı Verilebilir mi? (7 puan)

- YUKK m.57'ye göre: yasa dışı giriş ve kaçma riski nedeniyle **idari gözetim uygulanabilir**.
- Ancak YUKK m.4 gereği, **geri gönderme yasağı** vardır. Suriye'ye sınır dışı edilmesi, can güvenliğini tehlikeye atar.
- Anayasa Mahkemesi K.A. kararı (2015): geçici koruma altındaki Suriyelilerin sınır dışı edilemeyeceğini belirtmiştir.

4. (S)'nin Keçi Besiciliği Yapmak İstemesi – Çalışma Hakkı (7 puan)

- Geçici koruma sahiplerinin çalışabilmesi için 6 ay sonra **çalışma izni** almaları gerekir (GK Yön. m.29, m.5).
- Ancak **mevsimlik tarım ve hayvancılık işleri için izin muafiyeti** vardır (GK Yön. m.5/4).
- (S) bu alanda çalışmak için yalnızca **valiliğe bildirim** yapmakla yükümlüdür; izne gerek yoktur.

5. (S), 5 yıl çalıştıktan sonra Türk vatandaşlığı alabilir mi? (7 puan)

- TVK m.11'e göre, genel yoldan vatandaşlık için **kesintisiz 5 yıl ikamet** gerekir.
- Geçici Koruma Kimlik Belgesi, **ikamet izni yerine geçmediği** için (GK Yön. m.25) bu süreyi oluşturmaz.
- Dolayısıyla bu statüdeki bir kişi, 5 yıl da geçse **genel yoldan vatandaşlık başvurusu yapamaz**.

SINAV KÂĞIDI

6. (S)'nin Ablasının Türk Vatandaşı (T) ile Evlenmesi – Süreç ve Belgeler (7 puan)

- Geçici koruma altındaki (A), evlenmek için **evlenme ehliyet belgesi** almak zorundadır (Evlenme Yön. m.13).
- Bu belge, **İl Göç İdaresi** tarafından düzenlenir.
- Evlilik işlemleri Türkiye’de yalnızca **resmi evlendirme memurları** önünde yapılabilir (Evlenme Yön. m.7).
- MÖHUK m.13’e göre, evlilik şartlarında **kendi milli hukukları** da dikkate alınır.

Genel Değerlendirme Ölçütleri:

Ölçüt	Açıklama	Puan Etkisi
Hukuki Dayanak	İlgili mevzuat maddesine açık ve doğru şekilde atıf yapılmış mı?	+1 puan
Olayla İlişkilendirme	Somut olayın şartları ile hukuk normları doğru eşleştirilmiş mi?	+2 puan
Yorum ve Analiz	Ezbere bilgi değil, hukuki yorum ve çıkarım yapılmış mı?	+2 puan
Kavramların Doğru Kullanımı	Statü, izin, hak gibi kavramlar doğru ve yerinde kullanılmış mı?	+1 puan
Usul / Uygulama Bilgisi	İlgili işlemlerin usulü (başvuru, belge, merci) doğru açıklanmış mı?	+1 puan
TOPLAM / Soru Başına		7 puan

PUANLAMA TABLOSU

Soru No	Değerlendirme Kriterleri	Puan
1	- YUKK m.61-63 açıklanmış - Coğrafi sınırlama belirtilmiş - Statülerin farkı ve uygun olan seçilmiş - Olayla bağlantı kurulmuş	/7
2	- Geçici koruma kapsamında haklar sayılmış - Yön. m.25 ve 29/5’e atıf yapılmış - Vatandaşlık/aile birleşimi açıklanmış	/7
3	- YUKK m.57 ve m.4 açıklanmış - Geri gönderme yasağı gerekçelendirilmiş - AYM kararına atıf yapılmış	/7
4	- Çalışma izni usulü (Yön. m.5, m.29) belirtilmiş - Muafiyet gerekçesi yerinde kullanılmış - Keçi besiciliği örnekle açıklanmış	/7
5	- TVK m.11/1 açıklanmış - Geçici korumanın ikamet sayılmadığı belirtilmiş - Başvuru reddinin gerekçesi net verilmiş	/7
6	- Evlenme ehliyet belgesi açıklanmış - Göç İdaresi yetkisi belirtilmiş - MÖHUK m.13 ve resmi evlendirme usulü doğru şekilde anlatılmış	/7